

**MUNT
PUNT**

LEESPUNT
LEERPUNT
INFOPUNT

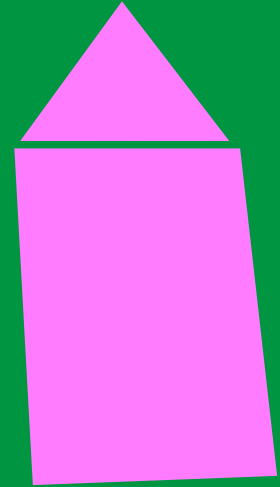
[muntpunt.be/
re-brussel](https://muntpunt.be/re-brussel)

Re- -use -duce -cycle

Handige tips
voor een duurzaam
leven in Brussel

Re-Brussel

Maak een

verschil in je woning

GROENE ENERGIE

—
Wie levert groene stroom? Wat is het verschil tussen alle aanbieders? Met de **Greencheck van Brugel** controleer je het groene gedeelte van jouw elektriciteitslevering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Greencheck houdt rekening met de herkomst van de energie, maar niet met de herkomst van de investeringen.

brugel.brussels

—
'Mijn groene stroom' van Greenpeace helpt je om bewust de beste keuze te maken. De tool houdt rekening met de herkomst van de energie en de investeringen.

mijngroenestroom.be

COLOFON

© Muntpunt

Verantwoordelijke uitgever:

Roel van den Sigtenhorst,
Munt 6, 1000 Brussel

Redactie en eindredactie:

Alexandra Cromphout

Bart Van Effelterre

Inge Heymans

Sabina Tolu

Sabrina Guglielmi

Chloë Vanneste

Grafische vormgeving:

Katleen Poelmans

Fotografie:

Sien Verstraeten

Risoprinted by
Frau Steiner studio
frausteiner.be

GROENE PREMIES & RENOVEREN

— De **Stad Brussel** (postcodes 1000, 1020, 1120 en 1130) kent negen premies toe aan inwoners die hun afval beter beheren of hun wijk vergroenen. Je krijgt een premie voor het plaatsen van een compostbak of groenbak, als je wasbare luiers, een ecologische koelkast, een zonneboiler, regenton of regenwatertank koopt, als je infiltratie van regenwater voorziet en als je de grond door-dringbaar maakt.

brussel.be/groene-premies

— Staat jouw woning in een **duurzame wijk**? Via Duurzame Wijkcontracten kan je een hogere renovatie- of energiepremie krijgen. Check jouw wijk op

wijken.brussels

— **Leefmilieu Brussel** biedt financiële steun voor energie, renovatie, geluidsisolatie, bodembeheer en mobiliteit in Brussel.

leefmilieu.brussels

— **Netwerk Wonen** geeft gratis advies en bemiddeling over renovaties voor eigenaars en huurders.

netwerkwonnen.be

— Wil je duurzaam en energiezuinig (ver)bouwen? **Ecobouwers**, een project van Bond Beter Leefmilieu, verzamelde alle info voor jou. Doe inspiratie op en check de handige tools via

ecobouwers.be

AFVAL & RECYCLEREN

— Heb je een vraag over de ophaling en de verwerking van **(huis)afval en recyclageparken**? Bel gratis naar 0800 981 81 of check de website van Net Brussel via

arp-gan.be

— **Oude elektrotuistellen en lege batterijen** horen niet thuis bij het huisvuil, op straat of in de natuur. Wel in een Recupel- en Bebat-inzamel-punt. Zo worden ze gerecycleerd en krijgen de grondstoffen een nieuw leven. Zoek een inzamel-punt bij jou in de buurt:

recycleerhier.be

— **Yuman** verzamelt dagelijkse gebruiksvoorwerpen (kledij, plastic dopjes, tandenborstels...) en geeft ze een tweede leven via lokale partners en hun winkels in Etterbeek en Sint-Gillis. Verzamel-punten vind je via

yumanvillage.be/ou-recycler

— Verminder afval, creëer gratis mest voor je planten én ontmoet je burens door collectief te composteren. Hoe begin je eraan? Het gewestelijk informatiepunt **Compost** staat klaar om je vragen gratis te beantwoorden.

compostday.brussels

Tips

Betaal je rekeningen digitaal! Weet je niet hoe? Kom langs bij de **App-o-theek** (di, 14:00 - 16:00 & woe, 10:00 - 12:00) in Muntpunt.

Check hoe groot jouw ecologische voetafdruk is via de voetafdruktest op wwf.nl

Vervang je douchekop door een spaar-douchekop. Je bespaart tot 150 euro per jaar!

Woon je in Etterbeek? Adopteer een kip! Ze eten je huisafval, creëren goede compost en in ruil krijg je eitjes. Meer info op goodfood.brussels

Ontdek alle Zero Afval adresjes in Brussel via leefmilieu.brussels

Doe je was op eco-stand! Ondanks het langere wasprogramma bespaar je 30% elektriciteit.

Kook passief en spaar 8 minuten gasverbruik uit: kook water met een snuf zout en leg je eten in het water. Kook 2 min. en zet dan je fornuis uit. Laat het deksel op de pot, dat houdt de warmte vast. Ga af op de gebruikelijke kooktijd.

verschil onderweg

Maak een

MET DE FIETS

— Fietsen in Brussel? **Brussel Mobiliteit** helpt je op weg.

bike.brussels

— **SUGG** is een compacte fiets voor iedereen van 9 tot 99 jaar, ontworpen en geassembleerd in Brussel.

sugg.be

— Zoek je een fietsenmaker op jouw maat? Via **Fietsenmakers** kan je filteren op gemeente of merk.

fietsenmakers.be

— Flexibel fietsen? Via **swapfiets** huur je per maand een (elektrische) fiets. Bij fietspech wordt je tweewieler gratis hersteld.

swapfiets.be

— Zelf je fiets herstellen? Maar geen gereedschap of kennis? Bij **Velokanik** helpt een vrijwilliger je graag.

velokanik.be

MET DE AUTO

— **Mpact** verzamelt verschillende diensten om voertuigen te delen. Van carpoolen naar je werk tot een cargobike huren.

mpact.be

— Met **Getaround** huur je een auto van een particulier voor 5 euro per uur of 30 euro per dag.

be.getaround.com

MET DE TREIN

— Nog geen reisbestemming gekozen? Check de **Start to train**-kaart. Die geeft alle steden weer die je vanuit Brussel binnen de 6 uur en 30 minuten bereikt.

cultuurzaam.be/instrument/start-to-train

— Plan je treinreis over de hele wereld via **The Man in Seat 61**. Je vindt tips en routes voor een haalbare vakantie met de trein.

seat61.com

Tips

Fiets je naar je werk? Vraag je werkgever deel te nemen aan **Bike to Work**. Naast fietsvriendelijke routes geniet je van voordelen bij duurzame diensten en winkels.
biketowork.be

Bereken de ecoscore van je toekomstige nieuwe of tweedehands wagen.
ecoscore.be

Reis met de fiets en huur een trekfiets via **bike-packer**.be

Bereken de CO2-uitstoot van je traject en compenseer via donatie voor het planten van een boom!
treecological.be

Maak een

verschil op je bord

MOESTUIN IN DE STAD

— **Vooruit met de Wijk** helpt Brusselaars duurzame collectieve projecten te realiseren. Wat denk je van een gemeenschappelijke moestuin, kippenhok of broodoven?

vooruitmetdewijk.brussels

— **Tuinieren** en nieuwe mensen ontmoeten? Start met samentuinen via

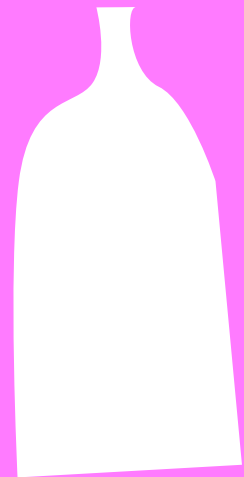
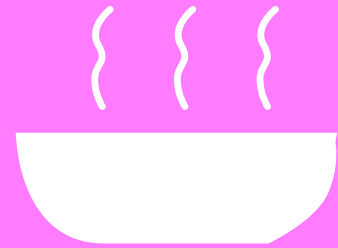
velt.nu/samentuinen

— Bezoek de **Zadenbib** in jouw Brusselse bibliotheek. Je vindt er gratis zaden voor groenten, kruiden en bloemen. In ruil breng jij geogoste zaadjes terug.

brusselsebibliotheken.bibliotheek.be/zaden-bibliotheek

— Heb je plantenstekjes? Of zoek je nieuw groen? Check de Facebookgroep:

Planten Ruilen Brussel

SAMEN TEGEN VOEDSEL- VERSPILLING

—
Restjes over van je laatste maaltijd? Schenk ze aan je omgeving via de app **OLIO**.

—
De app **Froenten** vertelt je welke groenten en fruit per seizoen in jouw regio verkrijgbaar zijn. Krijg ook bewaartips en kookinspiratie!

—
Op de **Rekub**-app bieden handelaars hun voedseloverschotten aan voor consumenten in de buurt.

Tips

Drink kraantjeswater! Bereken hoeveel geld, plastic en CO2 je uitspaart via kraanwater.be

Het is ook gezonder dan flessenwater. 1 op 4 merken van flessenwater bevatten een te hoge concentratie fluor, sulfaat of natrium. Kraantjeswater wordt elke dag gecontroleerd op bacteriën, kalk, pesticiden of zware metalen. Lees meer op gezondleven.be

De Europese Unie voerde de eco-score in. Een voedingslabel dat A hanteert als een ecologische keuze en E als een te vermijden keuze. De score houdt rekening met de productiewijze, de herkomst, verpakking en bedreigde soorten.

GEZOND EN DUURZAAM ETEN

—
Vind alle Vlaamse en Brusselse **biopunten** (markten, winkels, boeren) via

biomijnnatuur.be/biopunten

—
Eet elke dag vers en haal je groenten bij een **zelfplukboerderij** in je buurt.

csa-netwerk.be/index.asp

—
Verkort de voedselketen en zet je eigen korte keten-buurt netwerk op.

linked.farm

—
Vegan of vegetarisch? ProVeg verzamelde bijna 1000 vegetarische recepten, zowel voor groentjes in de keuken als voor ware masterchefs.

proveg.com/be/recepten

—
Good Food tipt recepten met lokale seizoensproducten, ideeën om te tuinieren in de stad en tipt hoe je minder voeding weggooit. Zoek of jouw Brusselse handelaar het Good Food-label kreeg.

goodfood.brussels

—
Abattoir in Anderlecht huist verschillende bedrijven en winkels die zich richten op circulaire economie en stadslandbouw.

abattoir.be

Maak een verschil...

... in je kleerkast

—
COSH! is een online zoekplatform dat kledingmerken screent op duurzaamheid. Shoppers kunnen filteren op merk, budget, gelegenheid of locatie.

cosh.eco/nl

—
Een gat in je favoriete jurk of jeans? Bij deze Brusselse ateliers kan je kledij budgetvriendelijk laten **herstellen**:

• **Les cadavres Exquis** (Sint-Gillis)
Online winkel en naaiatelier waar je ook naailes kan volgen.

lescadvaresexquis.be

• **Maria Assumpta Lyceum** (Laken)
Maak een afspraak via de school en laat de rest aan de leerlingen van de modeafdeling over!

secundair.mariaassumptalyceum.be

• **De Ateliers** (Molenbeek)
Retouche- en maatwerk in de Welvaartkapoen.

dewelvaartkapoen.be

Tips

Organiseer een kledingruil. Ruim je eigen kast op en maak plaats voor nieuwe stukken van vrienden of bureu. Weet je niet hoe je eraan begint?

Deze tips helpen je op weg:

- Bied enkel kledij aan zonder schade
- Was de kledij op voorhand
- Bepaal vooraf hoeveel items elke deelnemer inbrengt
- 5 tot 15 deelnemers is ideaal
- Verdeel eerlijk, verloot populaire items

... met spullen

— Koop **tweedehands en lokaal**. Vind een overzicht van alle rommel-, voedings-, fiets- en andere markten in de Stad Brussel via

brussel.be/markten-openlucht

— De **Zero-Afval-Tour** door Brussel neemt je mee langs afvalvrije winkels, restaurants en initiatieven.

brussel.be/zero-afval-tours

— **Gezinsbond** organiseert tweedehandsbeurzen met kinderspullen. Van babykleding tot speelgoed en zwangerschapskledij.

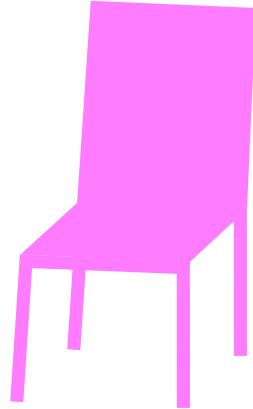
gezinsbond.be/tweedehandsbeurzen

— 20 Nederlandstalige **Brusselse bibliotheken** lenen je niet alleen boeken, maar ook speelgoed en gezelschapsspelletjes.

brusselsebibliotheken.bibliotheek.be

— Bij **Repair Cafés** kan je kapotte spullen herstellen. Kledij, elektrische apparaten, meubels, fietsen, computers... Gereedschap en kennis zijn aanwezig! Vind er één in jouw buurt via

repairtogether.be

... in je vrije tijd

— Trek de natuur in met de bus via **Groene Haltewandelingen**. Stap af aan halte A, volg de uitgestippelde wandeling en ga terug naar huis via halte B.

groenehalte.be

— Ontdek **groene geheime parels** in jouw Brusselse wijk via gardens.brussels

— Op avontuur in Brussel? **Canal It Up!** Spring de kajak in en vis afval uit het kanaal.

canalitup.org

— Je hoeft niet ver te reizen om wereldwonderen te zien! Met **DichtblijReizen** ontdek je de wereld op een ecologische manier.

bondbeterleefmilieu.be/dichtblijreizen

Tips

Ruim het zwerfvuil in jouw stad op met collega's, vrienden of familie via de app **WePlog**.

— Verrijk onze biodiversiteit en plant een inheemse boom met **Bûmplanters**. boomplanters.be

— Bezoek de interactieve tentoonstelling **Belexpo** en leer alles over klimaat in de stad. Voor het hele gezin (10+!) belexpo.brussels

— Jonge kinderen leren over dieren en de natuur op ecologische kinderboerderijen **Ferme Nos Piliifs (Neder-Over-Heembeek)** en **Neerhof (Dilbeek)**. fermenospilifs.be neerhof-vzw.be

— Kampeer in Brussel op **Camping 58**. Natuur, stad en zicht op het Atomium! camping58.be

Maak een verschil

online

— Voor 2,5 euro per maand word je lid en mede-eigenaar van Nubo, een Brusselse coöperatie voor **e-mail** en **cloudopslag** met respect voor jouw privacy.

nubo.coop

— Gebruik de zoekmachine **Ecosia** en plant een boom met elke zoekopdracht.

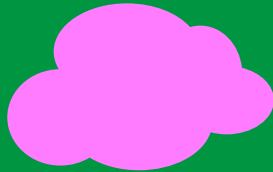
ecosia.org

— Met een **Neibo** telefoonabonnement word je automatisch coöperant. Een deel van de winst gaat naar duurzame, lokale en ethische projecten.

neibo.be

— Vervang je gsm door een Fairphone. Een ethisch geproduceerde smartphone met minimale impact op het klimaat. Lever je oude telefoon in voor een cadeaubon.

fairphone.com

met je bankrekening

— Geld op je bankrekening zit niet passief in een kluis. Banken gebruiken het geld om projecten te financieren. Kies een bank die ethisch en duurzaam investeert! Check jouw bank bij

bankwijzer.be

— Je geld verhuizen naar een duurzame bank?

moveyourmoney.be

Het klimaat verandert.
Het is een enorme uitdaging voor de hele wereld.
Een uitdaging waarin iedereen een rol heeft.
Wat kan je zelf doen?
Hoe ga je over tot actie?
Samen werken we aan een duurzame stad.
Door te recyclen, te hergebruiken
en minder te verbruiken.

Deze gids verzamelt handige tips voor
een duurzaam leven in Brussel.

**“To love a place is not enough.
We must find ways to heal it.”**

Robin Wall Kimmerer,
Braiding Sweetgrass

Translation to English | Traduction en français
muntpunt.be/re-brussel

Met dank aan Leefmilieu Brussel